НУ „Св. Паисий Хилендарски” град Банско
ул. „Пирин” № 16, тел: 0749 / 8 83 16
info-105204@edu.mon.bg

ЕТИЧЕН КОДЕКС
НА УЧИЛИЩНАТА ОБЩНОСТ
при НУ ”Св. Паисий Хилендарски” гр. Банско

ВЪВЕДЕНИЕ

Етичният кодекс на училищната общност регламентира правата, задълженията и взаимоотношенията между участниците в образователния процес. Съгласно чл.2, ал. 2 от ЗПУО участници в образователния процес са децата, учениците, учителите, директорите и други педагогически специалисти, както и родителите.

Етичният кодекс е съставен на осн. чл. 175, ал. 1 от ЗПУО и определя партньорството между всички тях.

ГЛАВА I
I. ОБХВАТ НА КОДЕКСА

Този кодекс включва:

· цели
· етични норми и принципи на училищната общност
· поведение и облик на учителя в училище и извън него
· отношение на учителя към колегите, учениците и родителите
· взаимоотношения между учениците
· отношение на учениците към учители, други педагогически специалисти и родители
· права и задължения на учителите, учениците и родителите
· взаимоотношения между родители и учители, между родители и ученици.

II. ЦЕЛИ НА КОДЕКСА

1. Да определи етичните стандарти в работата на учителите

2. Да определи етичните стандарти, принципи и норми във взаимоотношенията между всички участници в образователния процес.

3. Да подпомогне за издигането престижа на учителската професия и личността на учителя като цяло.

4. Да помогне за изграждане на взаимоотношения на принципите на хуманност, законност, демократичност, компетентност, уважение на достойнството и правата на личността.

III. ПРИНЦИПИ НА ЕТИЧНИЯ КОДЕКС

1. Уважение на достойнството и правата на личността. Всеки участник в образователния процес е необходимо да се отнася с уважение към останалите, да уважава неговите права, с

поведението и отношението си да не уронва авторитета и достойнството на тези, с които влиза във взаимоотношения.

2. Законност. Всеки изпълнява своите задължения, спазвайки конституцията на РБ, ЗПУО, Правилници на училището и др. т.е. всяка дейност трябва да бъде законосъобразна.

3. Компетентност. В своята работа учителите полагат усилия да поддържат високо ниво на компетентност. Добре е да познават границите на своите умения и да търсят помощ и да насочват детето, родителя или колеги при други специалисти и/или институции.

4. Отговорност. Всеки носи отговорност за действията си. Учители, родители и ученици имат морален ангажимент да използват хуманно-научните постижения, съвременните технологии.

5. Почтеност. Всеки участник в образователния процес да се стреми да бъде честен, безпристрастен, да не допуска присвояване на чужди идеи.

ГЛАВА II

1. ПОВЕДЕНИЕ И ОБЛИК НА УЧИТЕЛЯ В УЧИЛИЩЕ

Чл. 1. Учителят спазва задълженията си, определени в ЗПУО, в Правилника за дейността на училището и правилника за вътрешния трудов ред.

Чл. 2. Учителят дава личен пример с поведението си, затова и то трябва да съответства на обществените норми и морал.

Чл. 3. При изпълнение на професионалните си задължения учителят търси подкрепата на родителите и на местните структури, свързани с децата.

Чл. 4. Във връзка с горепосоченото е необходимо учителят да познава представителите на дирекция "Социално подпомагане", отдел "Закрила на детето", Детска педагогическа стая, МКБППМН, както и да е запознат със социалните услуги, които се предлагат на територията на общината.

Чл. 5. Учителите си сътрудничат с неправителствени организации и представители на обществеността като запазват професионалната си независимост.

Чл. 6. Учителят познава дейността и представителите на училищното настоятелство, обществения съвет и училищната общност като цяло и си сътрудничи с тях.

Чл. 7. Учителят поддържа външен вид, който не уронва престижа на училището.

Чл. 8. Учителят изпълнява служебните си задължения отговорно като идва подготвен за деня, в добър външен вид, без да е под влиянието на алкохол или други вещества, които биха повлияли изпълнението на задълженията му и/ или поставят в риск както него, така учениците.

Чл. 9. Всеки служител в НУ "Св. П. Хилендарски" опазва повереното му имущество с грижата на добър стопанин и не допуска използването му за лични цели. Информира своевременно директора при загуба или повредата му.

Чл. 10. Всеки служител в изпълнение на заеманата длъжност, трябва да осигури ефективно, компетентно и икономично използване на собствеността, средствата, услугите и финансовите източници, които са му поверени. Те не трябва да бъдат използвани за лични цели или да бъдат предоставяни на трети лица, освен ако е изрично предвидено.

Чл. 11. Учителят извършва необходимите действия за защита на сигурността и поверителността на информацията, за която е отговорен или му е известна. Използва документите в училището единствено по повод изпълнение на служебните си задължения при спазване правилата за защита на информацията.

Чл. 12. Бившите служители не трябва да използват или да разкрива поверителна информация, получена от тях по време на службата им, освен ако законно са упълномощени да го направят.

Чл. 13. Бившите служители трябва да се въздържат от коментари или действия, които биха причинили загуба на доверие в образователната система, към училището или към когото и да е от служителите в системата.

II. ПОВЕДЕНИЕ НА УЧИТЕЛЯ В ОБЩЕСТВОТО.

Чл. 14. Извън училище в неформални срещи учителят споделя информация само с родителите на ученика или лицата, които се грижат за детето или с представители на институции свързани с децата.

Чл. 15. Учителят е обществена личност и като такава извън училище поведението му трябва да отговаря на добрите нрави.

Чл. 16. Цялото поведение и облик на учителя са свързани както с неговия авторитет и достойнство, така и влияят върху авторитета и достойнството на неговите ученици.

Чл. 17. Учителят предоставя висококачествени услуги и то само такива, за които има необходимата квалификация и компетентност.

Чл. 18. Учителите съдействат за това училището да бъде сигурна, защитена и безопасна територия за децата, в която те получават качествени образователни услуги.

Чл. 19. Учителят работи за популяризиране правата на децата, както и за повишаване чувствителността на обществото към нарушаването им.

Чл. 20. Всеки член на училищната общност работи за издигане авторитета на училището и в изпълнение на държавната и общинска политика в областта на образованието.

III. ПОВЕДЕНИЕ, НЕДОПУСКАЩО ПРОЯВИ НА КОРУПЦИЯ

Чл.. 21. Учителят не се възползва от правомощията си с цел лично облагодетелстване или друга користна цел.

Чл. 22. Учителят не приема или не разпределя подаръци, дарения, хонорари, услуги или други облаги за себе си или семейството си, за близки или колеги, които могат да доведат до пристрастност или да окажат влияние върху изпълнението на служебните му задължения, преценката или функциите му, или да бъдат възнаграждение за това.

Чл. 23. Учителят не позволява да бъде поставян или да изглежда поставен в положение на финансова или друга зависимост от когото и да било. Той също не трябва да върши работата си по начин, недопускащ влияние от друг.

IV. ИЗПОЛЗВАНЕ НА СЛУЖЕБНА ИНФОРМАЦИЯ

Чл. 24. Използването на лични данни се осъществява съобразно международните принципи за защита на личните данни и законодателството на Р България.

Чл. 25. Служебната информация не се използва с користна цел и не се разгласява на трети лица, освен по предвиден от закона ред.

Чл. 26. Учителят спазва нормативните изисквания за достъп до информация като спазва правилата за защита на класифицираната информация.

Чл. 27. НЕ се вписват неверни данни в документи, издавани, съхранявани или изисквани за нуждите на МОН.

ГЛАВА III

I. ОТНОШЕНИЕ НА УЧИТЕЛИТЕ КЪМ УЧЕНИЦИТЕ.

Във взаимоотношенията си с учениците учителят е длъжен:

Чл. 28. Да се ръководи от съвременните знания за детското развитие, съвременните педагогически и дидактически подходи и познаването на индивидуалните особености на всяко дете.

Чл. 29. Да разбира и уважава уникалността на всяко дете.

Чл. 30. Да създава безопасна и здравословна среда, която стимулира интелектуалното, социалното, емоционалното и физическото развитие на детето.

Чл. 31. Да подкрепя правото на детето на свободно изразяване на мнение по всички въпроси от негов интерес.

Чл. 32. Да работим в най-добрия интерес за детето.

Чл. 33. Да осигурява на децата с увреждания равни възможности за достъп до адекватни грижи и образование.

Чл. 34. Да не участва в практики, които не зачитат достойнството на детето или са опасни и вредни за физическото и емоционално му здраве и развитие.

Чл. 35. Да не допуска дискриминация на основата на раса, етнически произход, религия, пол, националност, език, способности или на базата на статуса, поведението или убежденията на родителите.

Чл. 36. Да разпознава симптомите на насилие над дете - физическо, сексуално, вербално, емоционално малтретиране или занемаряване. Да познава и спазва законите и процедурите, защитаващи детето от насилие.

Чл. 37. При съмнение за малтретиране да уведомяваме органите за закрила на детето и да следим дали са предприети необходимите мерки.

Чл. 38. Да зачита и не уронва авторитета на родителите или близки пред учениците.

Чл. 39. Следи стриктно за здравословното състояние на учениците и ежедневно уведомява съответните органи своевременно.

II. ВЗАИМООТНОШЕНИЯ МЕЖДУ УЧИТЕЛИТЕ

Чл. 39. В качеството си на ръководител директорът зачита достойнството и правата на подчинените си. Носи отговорност за заповедите, които издава, за тяхното изпълнение и последствията от тях.

Чл. 40. Директорът е пример за професионално и безпристрастно изпълнение на служебните задължения.

Чл. 41. Директорът изпълнява задълженията си и работи за обслужване единствено интересите на училището.

Чл. 42. Директорът проявява отговорност към подчинените си, подпомага професионалното им развитие, насърчава ги и при нужда приема законови, корективни мерки.

Чл. 43. Директорът е длъжен да дава обективни отговори на подчинените си относно въпроси, свързани с техните права и задължения, както и с професионалната им квалификация.

Чл. 44. Учителите се отнасят с уважение един към друг. Те поддържат отношения на уважение, доверие, сътрудничество и колегиалност.

Чл. 45. Учителите чрез поведението и изказванията си зачитат авторитета и достойнството на колегите и се стремят да издигат престижа на училището.

Чл. 46. Учителите изпълняват коректно и добросъвестно своите задължения и заповеди, съответстващи на закона.

Чл. 47. Учителите обменят информация и ресурси, които повишават качеството на учебно-възпитателния процес и имат отношение към благополучието на децата.

III. ВЗАИМООТНОШЕНИЯ МЕЖДУ УЧИТЕЛИ И РОДИТЕЛИ

Чл. 48. Учителите осъзнават отговорността си за:

1. Подпомагане семейството при отглеждането и възпитанието на децата.
2. Зачитане достойнството на всяко семейство и неговата култура, обичаи, език и убеждения.
3. Уважаване ценностите на семейството при отглеждане и възпитание на децата и правото му да взема решения за своите деца.
4. Информиране на семейството за всички решения, отнасящи се до детето, и когато е възможно, включвайки го във вземането на такива решения.
5. Зачитане правото на семейството да бъде информирано за начина, по който се работи с детето.
6. Информиране на родителите за изследователските проекти, включващи техните деца.
7. Не позволяват и не участват в изследвания, които по някакъв начин могат да застрашат здравето, образованието, развитието или благополучието на детето.
8. Да не използват отношения със семейството за лично облагодетелстване. Да не се влиза в отношения с членовете на семейството, които могат да навредят на ефективността на работата с детето.

9. Осигуряване конфиденциалност на информация и зачитане правото на семейството на личен живот с изключение на случаите на малтретиране и лоша грижа. Това важи в случаите, когато има основания да се счита, че благополучието на детето е в риск.

IV. ОТНОШЕНИЕ НА УЧЕНИЦИТЕ КЪМ УЧИТЕЛИТЕ И ДРУГИТЕ ПЕДАГОГИЧЕСКИ СПЕЦИАЛИСТИ.

Чл. 49. Учениците се отнасят уважително към своите учители и всички други, работещи в училището.

Чл. 50. Учениците използват обръщение към учителя съгласно взаимна договорка.

Чл. 51. Учениците се обръщат към учителите, директора и другите педагогически специалисти с учтивата форма „Вие".

Чл. 52. Учениците разговарят с учителя по теми извън учебното съдържание във взаимно договорено за това време.

V. ВЗАИМООТНОШЕНИЯ МЕЖДУ РОДИТЕЛИ И УЧЕНИЦИ

Чл. 53. Учениците проявяват уважение към родителите на другите ученици и не правят коментари уронващи авторитета на семейството.

Чл. 54. Родителите проявяват уважение към другите ученици в училището и техните родители и с изказванията и поведението си не уронват авторитета и достойнството им.

Чл. 55. При конфликт между деца родителите нямат право на саморазправа с друго дете.

Чл. 56. Конфликтите между деца и родители се разрешават на територията на училището в присъствието на училищния психолог или педагогическия съветник, както и класния ръководител и директора при необходимост.

Чл. 57. За разясняването на различни ситуации родителите следват йерархията в училище или се обръщат към пряко заинтересованите учители и педагогически специалисти.

Чл. 58. Сигнали и жалби в писмен вид се подават до директора на училището, след като учителят е уведомен.

ГЛАВА IV
I . ПРАВА И ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА УЧИТЕЛИТЕ

Правата и задълженията на учителите са определени с чл. 219, ал. 1 и ал. 2 от ЗПУО

Чл. 59. Учителят има право да членува в професионални, партийни и други организации, като задълженията и дейността му в тях да не нарушава интересите на училището.

Чл. 60. Учителят има право да дава мнения, да прави предложения относно дейността на училището и задължението да участва в състава на педагогическия съвет

Чл. 61. Учителят има право сам да определя методите и средствата на преподаване и взаимодействие с учениците и задължението с избраните от него средства да не нарушава правата и достойнството на учениците

Чл. 62. Учителят има право да ползва информация, предоставена от различни институции и задължението да използва информацията единствено в интерес на детето

Чл. 63. Учителят има право училището да му осигури условия за кариерно развитие и задължението да повишава квалификацията си.

Чл. 64. Учителят има право на работна среда, позволяваща пълна изява на неговите способности и задължението да опазва предоставените му средства за работа.

Чл. 65. Учителят е длъжен да се придържа към правилата и ценностите, които очаква от учениците.

Чл. 66. Учителят е длъжен да следва стратегията за развитие на училището приета за съответния период.

Чл. 67. Учителят е длъжен да създава необходимите условия за провеждане на иновативно обучение.

II. ПРАВА И ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА УЧЕНИЦИТЕ

Правата и задълженията на учениците са определени с чл.. 171, ал. 1 и чл. 172 ал. 1 от ЗПУО

Чл. 66. Учениците имат право на качествено образование и задължението да се учат добре, съгласно индивидуалните им възможности

Чл. 67. По време на учебните часове да бъдат в клас

Чл. 68. Да спазват правилника за вътрешния ред на училището

Чл. 69. Учениците имат право на избор за целодневно обучение, за участие в извънкласни дейности и задължението да проявяват поведение съгласно избора си.

Чл. 70. Учениците имат право да участват в ученически общности и задължението с дейността в тях да издигат авторитета на училището

Чл. 71. Учениците имат право да ползват материално – техническата база на училището и задължението да я опазват, да поддържат чистота и ред в училище

Чл. 72. Учениците имат право на училищна униформа и задължението да я носят съгласно правилника за вътрешния ред

Чл. 73. Учениците имат право на зачитане на правата, авторитета и личното им достойнство и задължението да зачитат правата, авторитета и личното достойнство на ученици, учители, родители и останалите участници в училищната общност.

Чл. 74. Учениците са длъжни да спазват правилата за приятелски отношения като отнасят едни към други добронамерено и решават проблеми по мирен път.

Чл. 75. Да се отнасят с толерантност и почтеност към всички хора, независимо от тяхната вяра, пол и националност

Чл. 76. Ученикът има право да разговаря с класния ръководител или друг педагогически специалист с въпроси извън учебното съдържание, свързани с неговото психическо и емоционално благополучие

Чл. 77. Ученикът има право да бъде подпомогнат за негово личностно развитие както от учители, така и от други специалисти

Чл. 78. Има право да получава навременна и компетентна помощ от логопед, психолог, педагогически съветник, ресурсен учител и други, съобразно нуждите му

Чл. 79. Ученикът има право да се възползва от съвременните достижения на науката и техниката и задължението да не използва технологиите за уронване авторитета и достойнството на учители, ученици, родители и други.

Чл. 80. Да представят с поведението си по подходящ начин училищната общност при екскурзии, посещения с учебна цел, туристически пътувания, участия в конкурси

Чл. 81. Да идват с подходящо облекло, отговарящо на добрите нрави и съответстващо на работната среда

III. ПРАВА И ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА РОДИТЕЛИТЕ И/ИЛИ ЛИЦАТА, КОИТО ГИ ЗАМЕСТВАТ

Правата и задълженията на родителите са определени с чл. 209 и чл. 210 а от ЗПУО

Родители са активни участници в училищната общност.

Чл. 82. Родителите имат право да участват в състава на училищното настоятелство и на обществения съвет.

Чл. 83. Родителят има право да дава мнения и предложения пред ръководството на училището по отношение на цялостната организация на учебно-възпитателния процес.

Чл. 84. С действията си родителите са длъжни да работят за трайно утвърждаване авторитета на училището

Чл. 85. Родителят има право да разговаря с учителя и другите педагогически специалисти относно обучението и възпитанието на детето в регламентираното или предварително договорено за това време и задължението да се интересува за развитието на детето си.

Чл. 86. Родителят има право да декларира писмено несъгласие за използване на снимки на детето му в публичното пространство /сайта на училището, на община Банско и др./

Чл. 87. Родителят е длъжен с изказванията и поведението си да утвърждава авторитета на учителя, директора, педагогическите специалисти и училището като институция.

Чл. 88 .Родителите имат право да ползват безплатно за децата си услугите на другите педагогически специалисти в училището като: логопед, психолог, педагогически съветник, ресурсен учител и други.

Чл. 89. Родителите нямат право да ползват интернет пространството и социалните мрежи за уронване на авторитета на останалите участници в училищната общност.

Чл. 90. Родителите имат право на пълна подкрепа за личностното развитие на детето им.

Чл. 91. Семейството като цяло дава пример за разбирателство и добри отношения.

ДРУГИ РАЗПОРЕДБИ:

§ 1. Правилата на поведение, съдържащи се в настоящия кодекс, са неизменна част от ежедневната работа на всички служители *в НУ "Св. П. Хилендарски"* - гр. Банско

§ 2. Спазването на етичните правила за поведение е гаранция за законност на действията на служителите и защита от неоснователни обвинения.

§ 3. Чрез спазването на правилата на поведение, заложени в Етичния кодекс на училищната общност и приети от всеки служител, се допринася за изграждането и утвърждаването на положителния образ на *НУ „Св. Паисий Хилендарски" – град Банско.*

§ 4. Настоящият Етичен кодекс е отворен документ, подлежащ на непрекъснато развитие и обогатяване.

Настоящият Етичен кодекс на училищната общност при *НУ"Св. П. Хилендарски"* е изработен от комисия в състав:

1. Татяна Златева
2. Йоанна Барякова-Кондева
3. Мария Златкова-Крапузова

Етичния кодекс е приет от Обществения съвет и Педагогическия съвет на училището.

01.09.2026
град Банско

УТВЪРЖДАВАМ съгласно Заповед **№.....253..... / 01.09.2026/**

ДИРЕКТОР:.....
/Евгения Тренчева/